

เมืองได้นำในผลงานเรื่อง ตะอังกึมเปียวกิ ของอะเบะ โคโโบ

มนัญญา บุญศรี¹

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาผลงานเรื่อง *ตะอังกึมเปียวกิ* ของอะเบะ โคโโบ เพื่อศึกษาทัศนคติของอะเบะ โคโโบ ผ่านการวิเคราะห์บทบาทของเมืองได้นำ*ตะอังกึมเปียวกิ* เป็นเรื่องราวของดอกเตอร์คะซุมิที่ประดิษฐ์เครื่องทำนาขอนาคขึ้น โดยเครื่องทำนาขอนาคทำนายว่าในอนาคตจะเกิดน้ำท่วมโลก คำทำนายนี้นำไปสู่โครงการทดลองตัดต่อพันธุกรรมของมนุษย์ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในน้ำได้ จนกระทั่งเกิดเมืองได้นำขึ้นมา การสร้างเมืองได้นำ แสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อมนุษย์ นอกจากนี้ยังมีการวิพากษ์วิจารณ์สภาพสังคม ตลอดจนการรับมือของรัฐ ในยามที่เกิดภัยพิบัติ สำหรับผลกระทบจากความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่มีต่อมนุษย์นั้น เห็นได้จากการทดลองตัดต่อพันธุกรรมของมนุษย์ ที่แม้จะทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในน้ำได้ แต่ก็ทำให้มนุษย์ที่เกิดจากกระบวนการทดลอง หรือมนุษย์น้ำ สูญเสียความสามารถในการแสดงอารมณ์ โดยมนุษย์น้ำจะสื่อสารกันด้วยการกัดฟัน ไม่สามารถพูดหัวเราะ รวมทั้งไม่สามารถร้องไห้ได้

ส่วนด้านการวิพากษ์วิจารณ์สภาพสังคม และการทำงานของรัฐบาลนั้น เห็นได้จากการที่รัฐปกปิดข้อมูลจากประชาชนเรื่องที่จะเกิดน้ำท่วมโลกในอนาคต ผู้ที่รับรู้และตัดสินใจคือคนไม่กี่กลุ่ม นั่นคือนักวิทยาศาสตร์ รัฐบาล และผู้มีอำนาจทางการเงิน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียม ประชาชนคนธรรมดาไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลภัยพิบัติ และไม่ได้เตรียมตัวรับมือ จึงมีคนไม่กี่กลุ่ม ที่สามารถเข้าถึงทรัพยากรในเมืองได้นำได้ก่อนคนธรรมดาทั่วไป

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต เรื่อง “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในนวนิยายของอะเบะ โคโโบ”

คำสำคัญ: *ตะอังกึมเปียวกิ*, อะเบะ โคโโบ, มนุษย์น้ำ, เมืองได้นำ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Underwater City in *Inter Ice Age 4* by Abe Kobo

Mananchaya Boonsri

Faculty of Arts, Chulalongkorn University

Abstract

The aim of this research is to investigate *Inter Ice Age 4* by Abe Kobo in order to study Abe Kobo's attitude by analyzing roles of the Underwater City.

Inter Ice Age 4 presented the story of Professor Katsumi who was in charge of developing fortune-telling computer. The computer foretold the future Deluge which led to genetically engineered human experiment to allow them to live underwater. Consequently, the Underwater City was created.

The creation of the Underwater City introduced the effects of scientific and technological advancement to human life. Moreover, there appeared social criticism and also the government's action on handling the disaster. Looking at the scientific and technological advancement effects to human life; even though the genetically engineering succeeded in allowing human to live underwater, those mutated water-breathers were not able to express their emotion – they communicated by gnashing their teeth but could not speak, laugh or cry.

In regard to the social criticism and the government's modus operandi, it could be seen that the government covered up the fact about the future Deluge – only few authorities who knew and made decision included scientists, government and wealthy people. This reflected the inequality; the general public had no authority to access the information about the disaster; thus, they did not prepare for it. Only few groups of people were able to set foot on resources of the Underwater City before the others.

This study is a part of dissertation "Science and Technology in Abe Kobo's Novels"

Keyword: *Inter Ice Age 4*, Abe Kobo, Mutated water-breathers, Underwater City

1. บทนำ

อะเบะ โคโบ (安部公房) มีชื่อจริงว่า อะเบะ คิมิฟูสะ เกิดเมื่อวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ.1924 และเสียชีวิตในวันที่ 22 มกราคม ค.ศ. 1993 อะเบะ โคโบ เกิดที่โตเกียว และย้ายไปอยู่ที่จักรวรรดิแมนจู ในปี ค.ศ. 1925 ก่อนย้ายกลับมาญี่ปุ่นภายหลัง เขาเรียนจบคณะแพทยศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยโตเกียวในปี ค.ศ. 1948 แต่เลือกที่จะเป็นนักเขียน

อะเบะ โคโบเป็นนักเขียนที่มีผลงานโดดเด่นคนหนึ่ง เขาได้รับรางวัลอะคุตะกะวะโมะ (芥川龍之介賞) จากผลงานเรื่อง *อะเบะ เอส กะรุมะฉิ โนะ ฮันสะอิ* (壁—S・カルマ氏の犯罪) ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1951 และผลงานที่โดดเด่นของเขาคือ เรื่อง *ซุนะ โนะ อนนะ* 『砂の女』 ที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1962 ผลงานเรื่องนี้ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดยกิตติมา อมรทัตชื่อว่า นางแห่งนินทราซ ซุนะ โนะ อนนะ ได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ และได้รับรางวัลที่เทศกาลหนังเมืองคานส์ในปี ค.ศ. 1964 ก่อนได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลออสการ์ สาขาภาพยนตร์ต่างประเทศยอดเยี่ยมในปีเดียวกัน

อะบิซังกัมเปียวกิ 『第四間氷期』 เป็นหนึ่งในนวนิยายเรื่องยาวที่โดดเด่นของอะเบะ โคโบ เนื่องจากได้รับการยกย่อง ว่าเป็นผลงานที่มีบทบาทในการบุกเบิกบันเทิงคดีแนววิทยาศาสตร์ของญี่ปุ่น ผลงานเรื่องนี้ถูกเขียนและตีพิมพ์ช่วงปี ค.ศ. 1958 – 1959 โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับดอกเตอร์กะทซุมิผู้เป็นนักวิจัย และได้ประดิษฐ์เครื่องทำนายอนาคตขึ้น ซึ่งเครื่องทำนายอนาคตได้ทำนายถึงภัยพิบัติที่ทำให้เกิดน้ำท่วมโลก นำไปสู่การวิจัยเพื่อให้นมนุษย์ดำรงชีพอยู่ใต้น้ำได้ และเกิดการสร้างเมืองใต้น้ำขึ้น การเกิดขึ้นของเมืองใต้น้ำ ทำให้เห็นถึงผลกระทบจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อมนุษย์ อีกทั้งยังมีการวิพากษ์วิจารณ์สภาพสังคม ตลอดจนการรับมือของรัฐบาล เมื่อเกิดภัยพิบัติอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์

ศึกษาทัศนคติของอะเบะ โคโบ ผ่านการวิเคราะห์บทบาทของเมืองใต้น้ำในผลงานเรื่อง *อะบิซังกัมเปียวกิ*

3. สมมุติฐาน

1. เมืองใต้น้ำถูกสร้างขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อมนุษย์
2. เมืองใต้น้ำถูกสร้างขึ้น เพื่อวิพากษ์วิจารณ์การเมืองและสภาพสังคม

4. ขอบเขตและวิธีวิจัย

ศึกษาด้วยทฤษฎีนิยายเรื่อง *อะบิซังกัมเปียวกิ* ซึ่งตัวบทที่ใช้ในรายงานฉบับนี้ อ้างอิงจากฉบับที่ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ชินชูโนโกะ (新潮文庫) ปี ค.ศ. 1959 และในบทความนี้ ผู้วิจัยจะใช้ระบบถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของอาจารย์สาขาภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ ผศ. ดร.กัลยาณี สิตสุวรรณ, ผศ.สุชาดา สัตยพงศ์, ผศ. ดร.เสาวลักษณ์ สุริยะวงศ์ไพศาล (ปัจจุบันคือ ศ.ดร.สิรินพร สุริยะวงศ์ไพศาล) อาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ (ผศ. ดร.สุดาพร ลักษณีนานิน) และอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย (ผศ.ดุษฎิพร ชำนิโรคนานต์) แห่งคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนคำบางคำที่ใช้เป็นที่แพร่หลายมากแล้ว จะยังคงใช้ตามความนิยมเช่นเดิม จะไม่นำระบบถอดอักษรดังกล่าวมาใช้

5. แนะนำตัวบทเรื่อง *อะบิซังกัมเปียวกิ*

อะบิซังกัมเปียวกิ ได้รับการตีพิมพ์ลงนิตยสาร *เซกะอิ* 『世界』 ฉบับเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1958 จนถึงฉบับเดือนมีนาคม ปี ค.ศ. 1959 และได้รับการรวมเล่มในปีเดียวกันโดยสำนักพิมพ์โคะดันฉะ (講談社) หลังจากนั้นได้ตีพิมพ์ใหม่อีกครั้ง

โดยสำนักพิมพ์ชินโชบุโนโก (新潮文庫) ผลงานเรื่องนี้ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษในปี ค.ศ. 1970 โดย D.E. Saunders มีชื่อภาษาอังกฤษคือ *Inter Ice Age* 4

ตะอียงกัมเปียวกิ เป็นเรื่องราวของดอกเตอร์กะทซุมิ (勝見博士) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมที่ศูนย์วิจัยในโตเกียว เขาพยายามประดิษฐ์เครื่องทำนายอนาคตขึ้น เนื่องจากโซเวียตสามารถประดิษฐ์เครื่องทำนายอนาคตได้สำเร็จ ความสำเร็จของโซเวียตได้สร้างความกดดันให้กับประเทศอื่น เครื่องทำนายอนาคตเครื่องแรกของโซเวียตชื่อ มอสโกหมายเลข 1 (モスクワ1号) ซึ่งสามารถพยากรณ์อากาศ และสภาพเศรษฐกิจของประเทศอื่นได้อย่างอิสระ หลังจากนั้น โซเวียตได้ประดิษฐ์เครื่องทำนายอนาคตขึ้นมาอีก คือมอสโกหมายเลข 2 (モスクワ2号) โดยมอสโกหมายเลข 2 นี้ ทำนายว่าในอนาคตทั่วโลกจะกลายเป็นคอมมิวนิสต์ คำทำนายดังกล่าวสร้างความตึงเครียดเป็นอย่างมากระหว่างสหรัฐอเมริกาและโซเวียต นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อรัฐบาลญี่ปุ่นอีกด้วย ดังนั้นจึงมีคำสั่งไม่ให้ดอกเตอร์กะทซุมิ นำเครื่องทำนายอนาคตที่ตนเองประดิษฐ์ขึ้น ไปใช้ในการทางการเมือง โดยเครื่องทำนายอนาคตที่ดอกเตอร์กะทซุมิประดิษฐ์ขึ้น มีชื่อว่า KEIGI-1 (ในฉบับภาษาอังกฤษเครื่องทำนายอนาคตชื่อ ICT-1)

นอกจากทำนายอนาคตแล้ว KEIGI-1 ยังมีประสิทธิภาพในการแสดงความทรงจำ และลักษณะนิสัยจากสมองของมนุษย์ ซึ่งดอกเตอร์กะทซุมิ และผู้ช่วยชื่อทะโนะโมะกิ ตัดสินใจที่จะลงทดสอบเครื่องกับมนุษย์ โดยให้เครื่องทำนายอนาคตของปัจเจกบุคคล พวกเขาเลือกชายคนหนึ่งซึ่งดูธรรมดา และได้สะกดรอยตามชายคนนั้นไปจนถึงห้องพัก ทว่าในวันต่อมา ดอกเตอร์กะทซุมิและผู้ช่วย กลับเห็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ว่าชายคนนั้นถูกฆาตกรรม ดอกเตอร์กะทซุมิและผู้ช่วยจึงตัดสินใจจะใช้เครื่อง KEIGI-1

กับศพของชายคนนั้น เพื่อสืบหาฆาตกร การใช้เครื่องทำนายอนาคตกับศพของชายคนนั้น ทำให้ดอกเตอร์กะทซุมิได้รู้ว่า เมืองคิรทรีรับซื้อทหารในครมร์อายุไม่เกินสามสัปดาห์อยู่ หลังจากนั้นดอกเตอร์กะทซุมิเริ่มได้รับโทรศัพท์จากชายลึกลับ ซึ่งมีน้ำเสียงเหมือนกับตัวเขาเอง ขณะเดียวกัน ภรรยาของดอกเตอร์กะทซุมิที่กำลังตั้งครรภ์ได้ไปพบแพทย์ แต่กลับถูกวางยาจนไม่มีสติและพาตัวไปทำแท้ง ซึ่งทหารในครมร์หายตัวไป ต่อมาผู้ช่วยของดอกเตอร์กะทซุมิ ได้แนะนำให้ดอกเตอร์กะทซุมิไปเยี่ยมชมศูนย์วิจัยที่มีชื่อว่า ศูนย์วิจัยยะมะโมะโตะ ศูนย์วิจัยนี้เป็นสถานที่ทดลองและเลี้ยงดูสัตว์ให้เติบโตจนอดกลืน นอกจากนี้ยังทำให้สัตว์เหล่านั้นอาศัยอยู่ได้น้ำได้ ดอกเตอร์กะทซุมิกลับมาที่บ้าน รู้สึกสงสัยเกี่ยวกับการทดลองที่ศูนย์วิจัยยะมะโมะโตะ แต่แล้วก็ได้รับโทรศัพท์จากชายลึกลับอีกครั้ง เสียงนั้นกล่าวว่ากำลังส่งนกมาไปรับดอกเตอร์กะทซุมิ และให้ดอกเตอร์กะทซุมิทำตามคำสั่ง คินนินดอกเตอร์กะทซุมิถูกพาตัวมายังสถานที่ประชุม ของกลุ่มผู้บุกเบิกการสร้างอาณานิคมได้น้ำ โดยมีเครื่องทำนายอนาคตกับทะโนะโมะกิ ซึ่งเป็นผู้ช่วยของดอกเตอร์กะทซุมิเป็นผู้นำ กล่าวคือเสียงของชายลึกลับจากโทรศัพท์ที่เหมือนกับดอกเตอร์กะทซุมิ คือเสียงของเครื่องทำนายอนาคต โดยเครื่องทำนายอนาคตเป็นผู้ออกคำสั่งผู้ช่วยของดอกเตอร์กะทซุมิ รวมทั้งคนในศูนย์วิจัยยะมะโมะโตะ ให้ทำตามวัตถุประสงค์ นั่นคือการสร้างเมืองได้น้ำ เพื่อรับมือกับเหตุการณ์น้ำท่วมโลกในอนาคต ภายใต้ชื่อกลุ่มผู้บุกเบิกการสร้างอาณานิคมได้น้ำกลุ่มผู้บุกเบิกการสร้างอาณานิคมได้น้ำนั้น เกิดขึ้นเพราะทะโนะโมะกิแอบใช้เครื่องทำนายอนาคตทำนายอนาคตของดอกเตอร์กะทซุมิ ซึ่งเครื่องทำนายอนาคตได้ทำนายว่าในอนาคตจะเกิดน้ำท่วมโลก บรรดานักวิทยาศาสตร์จึงมีแผนจะสร้างอาณานิคมได้น้ำ โดยเริ่มจากการทดลองกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และยังทดลองกับทารกจาก

กรรมที่อายุไม่เกินสามสัปดาห์ พวกเขาซื้อทารกจากกรรมด้วยเงินจำนวนเจ็ดพันเยน และลูกของดอกเตอร์คะทซุมิที่หายไป ก็เป็นหนึ่งในทารกที่ถูกนำตัวมาทดลองจนกลายเป็นมนุษย์น้ำ กลุ่มผู้บุกเบิกการสร้างอาณานิคมได้น้ำมารวมตัวกัน เพื่อปรึกษากันว่าดอกเตอร์คะทซุมิจำเป็นต้องอนาคตหรือไม่ ซึ่งเครื่องทำนายอนาคตตัดสินให้ดอกเตอร์คะทซุมิต้องตาย เพราะเครื่องทำนายอนาคตเห็นถึงความเป็นได้ ที่ดอกเตอร์คะทซุมิจะต่อต้านการสร้างอาณานิคมได้น้ำ

ก่อนที่ดอกเตอร์คะทซุมิจะถูกพาตัวไปปรับโทษ เครื่องทำนายอนาคตได้ฉายภาพสังคมของมนุษย์ที่อาศัยในน้ำขึ้นบนจอโทรทัศน์ให้ดอกเตอร์คะทซุมิดู นอกจากจะได้เห็นภาพเมืองได้น้ำแล้ว เครื่องทำนายอนาคตยังฉายภาพของเด็กหนุ่มมนุษย์น้ำคนหนึ่งที่เขาเชื่อว่าเป็นอิลริ เขามีความสงสัยเกี่ยวกับโลกบนบกที่ไม่เคยได้สัมผัส จึงตัดสินใจว่ายน้ำขึ้นมาจากผิวน้ำ เขาได้สัมผัสสายลมเป็นครั้งแรก สายลมทำให้เขาน้ำตาไหล จากนั้นเขาก็เสียชีวิตลงเพราะไม่สามารถอยู่บนบกได้ แต่มันกลับเป็นความตายที่ทำให้เขารู้สึกยินดี

ในตอนท้ายเรื่อง เครื่องทำนายอนาคตหยุดฉายภาพเมืองได้น้ำ ก่อนที่ดอกเตอร์คะทซุมิจะได้ยินเสียงฝีเท้าดังมาจากหน้าประตู เสียงฝีเท้านั้นเป็นของนักงา ที่มาเพื่อทำหน้าที่จบชีวิตของดอกเตอร์คะทซุมิ

6. บทวิเคราะห์

6.1 เมืองได้น้ำถูกสร้างขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อมนุษย์

ก่อนที่จะเกิดการสร้างเมืองได้น้ำขึ้น กลุ่มนักวิทยาศาสตร์ภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาล รวมทั้งผู้มีอำนาจทางการเงิน ได้ร่วมมือกันทดลองสร้างมนุษย์น้ำ การทดลองเริ่มจากการทดลองในสัตว์ จากนั้นจึงเริ่มทดลองในมนุษย์ โดยใช้ทารกจากกรรม

มารดา ที่อายุไม่เกินสามสัปดาห์ในการทดลอง จึงเกิดการซื้อขายทารกจากกรรมมารดาขึ้น ซึ่งลูกของตัวละครเอกอย่างดอกเตอร์คะทซุมิ ก็เป็นหนึ่งในทารกที่ถูกนำมาทดลองเช่นเดียวกัน มนุษย์น้ำมีลักษณะทางกายภาพ รวมทั้งมีวิธีการสื่อสารที่แตกต่างจากมนุษย์บก โดยในเนื้อหาได้บรรยายถึงลักษณะทางกายภาพ และวิธีการสื่อสารของมนุษย์น้ำไว้ดังนี้

「歯ざしりが水棲人たちの言葉です。声帯は退化していますし、あっても水の中で使えません。モールス符号のような使い方をしているわけですが、文法は日本語と同じなので、翻訳可能です。この言葉の便利なところは、口を使わずに、何か道具を使ってもおしゃべりが出来るという点でしょう。指をふれ合って、二人だけの密談もできるし、食物を口にほおばったまま、足を床でこすって演説することも可能わけです、それで文字も、縦線と横線を組み合わせた、分かりやすい記号をつくってやりました。」(略)

「肺と一緒に、横隔膜も退化していますから、笑うわけにはいかないんですよ。また、面白いのは、この連中は絶対泣かないということです。他の外分泌腺と一緒に、涙腺もなくなっていますから、泣こうにも泣けないんですよ…」

“การกักพันคือภาษาของพวกมนุษย์น้ำ เส้นเสียงหดเล็กลง ถึงมีเส้นเสียงก็ใช้น้ำไม่ได้ ใช้วิธีเดียวกับรหัสมอร์ส แต่ไวยากรณ์เหมือนกับภาษาญี่ปุ่น ดังนั้นจึงสามารถแปลได้ ส่วนที่สะดวกสบายของภาษานี้คงเป็นจุดที่สามารถพูดได้แม้ใช้เครื่องมือบางอย่างโดยไม่ต้องใช้ปาก พูดคุยเป็นความลับกันสองคนด้วยการสัมผัสนิ้วกัน ปราศรัยได้โดยใช้เท้าถูพื้นโดยที่ของกินอยู่เต็มปากก็ได้ แล้วยังตัวอักษรก็ประกอบแนวตั้งกับแนวนอนเข้าด้วยกัน สร้างสัญลักษณ์ที่เข้าใจได้ง่ายขึ้นมา” (ย่อ)

“เนื่องจากปอดเล็กลงไปพร้อมกับกะบังลม ก็เลยหัวเราะไม่ได้ อีกทั้งส่วนที่น่าสนใจคือ คนพวกนี้จะไม่ร้องไห้โดยเด็ดขาด ต่อมาน้ำตาเองก็จะหายไปพร้อมกับต่อมมีท่ออื่น จะร้องไห้ก็ร้องไม่ได้”

(『第四間水期』, (1959) P. 277 - 280)

จากตัวบทที่หยิบยกมา จะเห็นได้ว่าส่วนที่มนุษย์น้ำแตกต่างจากมนุษย์บก คือไม่มีต่อมน้ำตา รวมทั้งต่อมมีท่ออื่น ปอดและกระบังลมมีขนาดเล็กลง นอกจากนี้ยังสื่อสารกันด้วยการกักพัน การเปลี่ยนแปลงด้านกายภาพของมนุษย์น้ำ แสดงให้เห็นว่าแม้มนุษย์จะมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่ก็ไม่สามารถควบคุมผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทดลองได้ กล่าวคือ การตัดต่อพันธุกรรมและกลายเป็นมนุษย์น้ำ แม้จะช่วยให้มนุษย์สามารถอยู่รอดต่อไปได้ เมื่อเกิดภัยพิบัติ แต่ก็ต้องสูญเสียความสามารถในการแสดงอารมณ์ความรู้สึกไปโดยมนุษย์น้ำไม่สามารถพูด หัวเราะ และร้องไห้ การแสดงอารมณ์ผ่านสีหน้าที่น้อยลง รวมถึงรูปแบบการสื่อสารที่เปลี่ยนไป ประกอบกับการที่ต้องอาศัยอยู่ใต้น้ำ ทำให้มนุษย์น้ำมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับปลา

นอกจากจะสูญเสียความสามารถในการแสดงอารมณ์แล้ว มนุษย์น้ำยังมีวิธีฟังเสียงที่แตกต่างจากมนุษย์บกอีกด้วย โดยในตอนที่เกี่ยวข้องทำนายอนาคตฉายภาพให้ดอกเตอร์กะทซุมิคุ เขาได้เห็นเด็กมนุษย์น้ำคนหนึ่งแตกต่างจากมนุษย์น้ำคนอื่น มนุษย์น้ำคนนั้นเชื่อว่าอิริ

อิริสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์บก และโลกที่อยู่เหนือน้ำซึ่งเขาไม่มีโอกาสได้สัมผัส มนุษย์น้ำนั้นรับรู้เสียงผ่านการสั่นสะเทือนที่กระทบผิว ทำให้อิริสนใจเรื่องการฟังเสียงด้วยหูของมนุษย์บก อิริ

คิดว่าดนตรีของมนุษย์บก อาจไม่ใช่แค่ศิลปะที่ฟังด้วยหูเพียงอย่างเดียว แต่อาจรู้สึกผ่านผิวได้ด้วยเช่นกัน อิริที่เกิดความสงสัย จึงไปถามครูสอนดนตรีเกี่ยวกับดนตรีของมนุษย์บก บทสนทนาของเด็กหนุ่มกับครูมีดังต่อไปนี้

風は、単なる空気の移動であって、振動ではないからね。

でも、風にのって歌が流れてくるという表現があるじゃありませんか。

水は音楽をはこぶが、水は音楽ではない... 空気に、工業用原料以上の意味をあたえるのは、いけない神秘主義の影響だよ。

“เพราะว่าลมเป็นเพียงแค่การเคลื่อนที่ของอากาศ ไม่ใช่การสั่นสะเทือนนะ”

“แต่ก็มีประโยคที่ว่า บทเพลงลอยมาตามสายลมไม่ใช่หรอครับ”

“น้ำนำดนตรีมา แต่น้ำไม่ใช่ดนตรี... การให้ความหมายกับอากาศเกินกว่าวัตถุที่ใช้ในการผลิตเป็นผลกระทบจากรหัสลัทธิ² ที่ไม่เข้าท่า”

(『第四間水期』, (1959) P. 325)

บทสนทนานี้ แสดงให้เห็นว่า วิธีเรียนรู้ และสัมผัสสิ่งรอบตัวของมนุษย์น้ำนั้น แตกต่างจากมนุษย์บก ทำให้วิถีคิดของพวกเขามีความแตกต่างจากมนุษย์บกไปด้วย จากคำตอบของครูสอนดนตรี สามารถตีความได้ว่า มนุษย์น้ำรู้จักลม รู้จักดนตรี เพื่อให้รู้ถึงคุณสมบัติของแต่ละสิ่ง และรับรู้ว่ามันมีอยู่ แต่สำหรับครูสอนดนตรีนั้น แม้จะสอนดนตรี แต่เขาไม่ได้รับรู้ว่าดนตรีคือศิลปะรูปแบบหนึ่ง เพราะเขาไม่เคยได้เคยรับรู้ดนตรีผ่านการฟัง เป็นการรับรู้ในเชิงทฤษฎีว่ามันมีอยู่

² รหัสลัทธิ หรือลัทธิหัชยนิยม (Mysticism) คือภาวะหรือคุณค่าบางอย่างที่บุคคลจะรับรู้ได้ด้วยความสามารถพิเศษที่เกินกว่าความสามารถทั่วไปของมนุษย์ เช่นการรับรู้ถึงพระเจ้า การเข้าฌาน เป็นต้น

แต่ไม่ได้ฟังและสัมผัสดนตรีในแง่ความไพเราะ ในขณะที่อิริริตั้งคำถามในสิ่งที่ถูกสอนมา

อิริริเป็นมนุษย์น้ำที่นักวิจัยระบุว่าไม่สมบูรณ์ เนื่องจากเขายังคงเหลือต่อมน้ำตา รูปร่างของเขาจึงผิดปกติเล็กน้อย แต่ก็ทำให้น้ำตาของเขาสามารถไหลออกมาได้ และเนื่องจากน้ำตาเป็นสิ่งที่ไม่บอกอารมณ์ของมนุษย์ได้หลากหลาย อิริริจึงเป็นมนุษย์น้ำที่พิเศษ เพราะเขาสามารถแสดงอารมณ์ผ่านน้ำตาได้ แต่หากประเมินจากมนุษย์น้ำด้วยกัน รวมทั้งนักวิจัยที่พยายามสร้างเมืองได้นำขึ้นมา ความพิเศษของอิริริคือความไม่สมบูรณ์ เป็นเหมือนผลงานที่มีตำหนิ แต่การมีตำหนิของอิริริ กลับทำให้เขารับรู้ถึงสิ่งรอบตัวได้ในเชิงศิลปะ เช่นการกล่าวถึงบทเพลงที่มากับสายลม ในขณะที่ครูซึ่งเป็นมนุษย์น้ำทั่วไป มองว่าลมเป็นเพียงการเคลื่อนที่ของอากาศเท่านั้น อิริริสนใจที่จะรับรู้ดนตรี ในแง่ที่เป็นศิลปะ ไม่ใช่ทฤษฎีเพียงอย่างเดียว เขาอยากให้เห็นโลกบนบก เขาจึงหาคำตอบด้วยการขึ้นไปบนผิวน้ำ เมื่อเขาได้สัมผัสลมเป็นครั้งแรก น้ำตาของเขาไหลออกมาเพราะความรู้สึกยินดี ก่อนที่เขาจะตายเพราะสภาพร่างกายของเขาไม่เหมาะที่จะอยู่บนบก

สิ่งที่เกิดขึ้นกับลักษณะทางกายภาพของมนุษย์น้ำ แสดงให้เห็นว่าแม้มนุษย์จะสามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ จนสามารถอยู่รอด กระทั่งสามารถสร้างที่อยู่อาศัยใต้น้ำได้ เมื่อบนบกเกิดภัยพิบัติจนไม่เหมาะต่อการอยู่อาศัย แต่พวกเขาก็ต้องใช้ชีวิตด้วยลักษณะทางกายภาพที่ใกล้เคียงกับปลา สิ่งนี้อาจกล่าวได้ว่า เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของอะเบะ โคโบ ที่แสดงความหวาดกลัวต่อผลกระทบจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อมนุษย์ ผ่านการบรรยายลักษณะทางกายภาพของมนุษย์น้ำ ที่แม้พวกเขาจะช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงเผ่าพันธุ์ต่อไป แต่ก็ไม่สามารถควบคุมผลกระทบที่ตามมาได้ เนื่องจากต้องแลกกับความสามารถในการ

แสดงอารมณ์ อันเป็นวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของมนุษย์ จึงอาจกล่าวได้ว่า การนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ อาจทำให้มนุษย์ต้องสูญเสียบางอย่างไป เหมือนเป็นการแลกเปลี่ยน

6.2 เมืองได้นำถูกสร้างขึ้น เพื่อวิพากษ์วิจารณ์การเมืองและสภาพสังคม

ผลงานเรื่องนี้เขียนในปี ค.ศ.1958 ซึ่งเป็นช่วงที่ยังอยู่ในภาวะสงครามเย็น โดยสงครามเย็นเป็นสถานการณ์ความตึงเครียดทางการเมืองและทางทหารหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ระหว่างประเทศกลุ่มตะวันตกอย่างสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศตะวันออกอย่างสหภาพโซเวียต ซึ่งประเทศมหาอำนาจทั้งสองฝ่ายต่างแข่งขันสร้างแสนยานุภาพเพื่อข่มขวัญฝ่ายตรงข้าม สงครามเย็นเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1947 และสิ้นสุดในปี ค.ศ. 1991 หลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียต ดังนั้นการสร้างเครื่องทำนายอนาคตที่เกิดขึ้นในผลงานเรื่องนี้ จึงได้รับการเชื่อมโยงกับการสร้างแสนยานุภาพในช่วงสงครามเย็น โดยมีงานวิจัยของนะกะโนะ คะสุโนะริ (2011) ที่ได้ตั้งข้อสังเกตว่าช่วงปี 1950 ประเทศที่พัฒนาด้านอิเล็กทรอนิกส์ไปมากคือสหรัฐอเมริกา ส่วนสหภาพโซเวียตพัฒนาตามมาในภายหลัง แล้วเพราะเหตุใด ในนิยายจึงได้เขียนให้สหภาพโซเวียตพัฒนาไปก่อน ในบทความเดียวกันนะกะโนะ คะสุโนะริยังกล่าวถึงความคิดเห็นของโอะกูโนะ ทะกะโอะ ที่กล่าวว่า “การปรากฏตัวของมอสโกหมายเลข 1 กับอิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อประเทศเสรีประชาธิปไตยและญี่ปุ่น สิ่งนี้ทำให้เกิดโยงไปถึงอาการตื่นตูมตอนมีสปูตนิค 1” (p. 119)

นอกจากนี้ยังมีนะกะ มะโกะโตะ (2014) ที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานเรื่อง คะอิชิกัมเปียวกิ ว่าเป็นผลงานที่สะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงทศวรรษ 1950 โดยในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1957 สหภาพโซเวียตประสบความสำเร็จในการพัฒนาจรวดขีปนาวุธข้ามทวีปลูกแรกของโลก และใน

ようどこの前の第三間氷期と同じくらいに.....つまり、海面が、百メートルくらいは、上昇することになるだろうということで、各国ともに、都市や工場を徐々に高原に移す方向にもって行っていたわけですが.....いや、おはずかしいことに、高原地帯がないせいもありましてな、わが政府はなりゆきまかせに、見て見ぬふりをしておりましてんですが.....

กล่าวคือ ภูเขาไฟใต้ทะเลทั่วมหาสมุทรแปซิฟิกเหมือนจะปะทุขึ้นมา...ดูเหมือนว่ามันจะเกี่ยวข้องกับสภาพอากาศแปรปรวนในระยะหลังนี้ด้วยเหมือนกัน...โดยเฉพาะอุณหภูมิที่สูงผิดปกติในน้ำร้อนของซีกโลกเหนือ.....เรื่องนี้พูดถึงสาเหตุกันมาหลายข้อ อย่างการเพิ่มของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่มาจากการใช้พลังงานที่มากขึ้นของมนุษย์ หรือเพราะจุดดับบนดวงอาทิตย์ แต่ดูเหมือนจะไม่ใช่เพียงเท่านั้น ก็รู้อยู่หรอกว่าที่น้ำแข็งขั้วโลกใต้และธารน้ำแข็งละลาย เป็นผลพวงจากยุคน้ำแข็งที่สี่ ระดับน้ำทะเลจึงสูงขึ้น แต่ระดับน้ำที่ขึ้น กลับไม่ตรงกับที่คำนวณไว้ เอาเถอะ พอผ่านไปพันปีน้ำแข็งก็จะละลายจนหมด เท่ากันกับยุคน้ำแข็งที่สามที่เกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้พอดี.....สรุปว่าน้ำทะเลน่าจะสูงขึ้นประมาณร้อยเมตร ดังนั้นแต่ละประเทศจึงมีเป้าหมายจะค่อยๆ ย้ายโรงงานและเมืองไปยังที่ราบสูง....แต่น่าเสียดาย ที่ไม่มีเขตที่ราบสูง รัฐบาลของเราจึงปล่อยให้ตามน้ำ ทำเป็นไม่รู้.....

(『第四間氷期』, (1959) P. 282 -283)

โทโมะยะสุ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รับหน้าที่เล่าถึงสาเหตุของภัยพิบัติที่กำลังจะเกิดขึ้น นอกจากนั้นรัฐบาลก็ไม่สามารถย้ายเมืองและโรงงานได้ จึงแสดงท่าทีไม่รับรู้ว่ากำลังเกิดปัญหาขึ้น การให้ตัวละครที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่เล่าเรื่องการเพิกเฉยของรัฐบาล ทั้งที่รู้ว่าการผิดปกติด้านสิ่งแวดล้อมจะทำให้เกิดภัยพิบัติ ก็เป็น

เหมือนการเปิดโปงรัฐบาล ผ่านเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเอง ว่าพวกเขาเลือกที่จะปิดบังปัญหาไว้ เพื่อที่จะได้ไม่ต้องรับผิดชอบในการย้ายเมือง หรือหาหนทางในการเอาตัวรอดให้ประชาชนคนธรรมดาทั่วไป นอกจากนี้ การที่เจ้าหน้าที่รัฐรวมทั้งรัฐบาล อยู่ในกลุ่มผู้ถูกเบิกการสร้างอาณานิคมได้นำ ก็สื่อให้เห็นว่าคนกลุ่มนี้ได้รับสิทธิในการรอดชีวิต พวกเขาเลือกหนทางเอาตัวรอดจากภัยพิบัติเอาไว้แล้ว โดยไม่ได้เตือน หรือบอกกล่าวให้ประชาชนได้เตรียมตัวรับมือในยามที่เกิดภัยพิบัติ แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียม เพราะรัฐบาลและเจ้าหน้าที่รัฐมีสิทธิที่จะเอาตัวรอดได้ก่อนประชาชน

นอกจากเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสถิติแห่งชาติแล้ว ยังมีผู้ช่วยของดอกเตอร์กะทsumi ที่ถ่ายทอดเรื่องราวในอนาคตให้ดอกเตอร์กะทsumi ได้ฟัง โดยมีผู้ช่วยคนหนึ่งเล่าถึงการรับมือกับภัยพิบัติของรัฐบาลดังนี้

いまの何百倍もの海底火山がいつせいに噴火して、海水は一気に、毎年三十メートル以上もの速度で増えはじめ、四十年後には、千メートルをこえるだろうというんですな。万一そんなことが公表されてしまったら、どえらいことになる。公安の秩序は、もう滅茶々々ですわ。ソ連のような、だだっ広いところはべつにしても、ヨーロッパはまず全滅、アメリカにしても、ロッキー山脈をのぞけば完全に全滅だし、日本なんか、先生、山だらけの小島がぽつんぽつんと、五つ六つ残るだけだというんですからなあ.....。なんとか対策がたつまでは、こんなことは国民に知らせないのが、政府の義務というものでしょう。そこで、どの政府も、他国のことには口出ししないかわりに、こちらにも口出してしてくれるなどいので、互に手をひくことにしたわけです、しかし、政府筋にはたえず移動があるから、そう信用ばかりもしてられない.....というので、財界の主

だったところが軸になって、一種の対策委員会をもつことになった。これが、後に、この海底植民地開発協会にまで発展して参ったわけで.....

ภูเขาไฟใต้ทะเลกว่าหลายร้อยเท่าของตอนนี้ระเบิดในเวลาเดียวกัน ระดับน้ำทะเลเริ่มเพิ่มความเร็วกว่าสามสิบเมตรในแต่ละปี ในอีกสี่สิบปีหลังจากนี้ ก็น่าจะเป็นเรื่องใหญ่ เกิดความสับสนวุ่นวาย ยังไม่ต้องคิดถึงพื้นที่กว้างใหญ่อย่างสหภาพโซเวียต ยุโรปจะพินาศไปก่อน ต่อให้เป็นอเมริกาที่จะพินาศไปทุกที ยกเว้นเทือกเขาร็อกกี ส่วนญี่ปุ่นนะเหอ เซนเซย์ เหลือแต่เกาะเล็กๆ ที่มีแต่ภูเขาห้าหกเกาะเท่านั้น....การไม่ปล่อยให้ประชาชนรู้เรื่องนี้ จนกว่าจะมีมาตรการบางอย่างมารับมือ น่าจะเป็นหน้าที่ของรัฐบาล เพราะฉะนั้น ไม่ว่ารัฐบาลประเทศไหน ทราบเท่าที่เราไม่ได้วุ่นวายเรื่องของประเทศอื่น ก็ห้ามวุ่นวายเรื่องของประเทศเรา ดังนั้นต่างฝ่ายต่างไม่ยุ่งเกี่ยวกับ แต่ข้อมูลของรัฐบาลก็มีความคลาดเคลื่อน เชื่อถือมากไม่ได้.....ดังนั้น คนสำคัญในแวดวงธุรกิจจึงเป็นแกนหลัก จนมีคณะกรรมการชุดหนึ่ง คณะกรรมการนี้ขยายจนกลายเป็นสมาคมผู้บุกเบิกการสร้างอาณานิคมใต้น้ำในภายหลัง...

(『第四間氷期』, (1959) P. 284 -285)

ตัวบทที่หยิบยกมาข้างต้น ผู้ที่ทำหน้าที่เล่าเรื่อง คือนักวิจัยซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ช่วยของดอกเตอร์คะทซุมิ เป็นการย้ำให้เห็นว่านักวิจัย ผู้ครอบครองความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ย่อมเป็นหนึ่งในกลุ่มที่ได้สิทธิในการรอดชีวิตก่อนเช่นกัน การที่รัฐบาลพยายามปิดบังข่าวสารจากประชาชน โดยอ้างว่าจะเกิดความสับสนวุ่นวาย แต่รัฐบาลและผู้คนในแวดวงธุรกิจกลับร่วมมือกันในการสร้างเมืองใต้น้ำขึ้นมา และผู้ที่มีส่วนตัดสินใจสร้างเมืองใต้น้ำ คือกลุ่มนักวิทยาศาสตร์

รัฐบาล รวมทั้งผู้มีอำนาจทางการเงิน ซึ่งถือว่าเป็นคนกลุ่มน้อย แต่กลับสามารถตัดสินใจกระทำการในสิ่งที่กระทบต่อคนจำนวนมากได้

หลังจากสร้างเมืองใต้น้ำขึ้นมา มีการเล่าถึงเหตุการณ์หลังจากที่รัฐบาลของมนุษย์ยกย้ายมาอยู่ในน้ำ ให้ดอกเตอร์คะทซุมิได้ฟัง เช่นลักษณะอาคารปลูกสร้างของรัฐบาลที่อยู่ท่ามกลางโศดหินและสาหร่ายทะเล และยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกดังนี้

政府の建物の裏手には、同じ型だが、それよりもすこし小さめのビルが、さらに三つばかり並んでいた。これは一般住宅用で、屋上には専用のヘリコプターがあつたりして、なかなか便利に出来ている。それに、水棲人立入り禁止の、有刺鉄線でかこまれた広い庭には、谷間もあり、暗礁もあり、色とりどりの海藻の林もあり.....晴れた日には、昆虫採集の趣味がなくても、アクワラングを背に寝ころがって、つや消しガラスの切り口のような波のあいだで、伸縮しながら息づいている太陽をながめるとか、あるいは銚銃を手し、家族づれのピクニックでもしてみたくなるほどだ.....しかし、なにしろ、ひどく部屋代が高いので、政府から特別の保護をうけている者でもなければ、ちょっと具合がわるいのだ。希望したから、誰でも住めるというわけのものではなかった。それに、地上も、まだ、なんとか生きのびていた。発電所もあつたし、工場もあつたし、商店街もあつた。せまってくる海岸線と、インフレーションとに追われながらも、一般人は、やはり地上で暮らしていた。いよいよ困れば、出稼ぎに出て、海底牧場の人夫頭にでもなれば、なんとかやっていくことは出来るのだった。

ด้านหลังอาคารรัฐบาลมีลักษณะเหมือนกัน แต่ยังมีอาคารขนาดเล็กอีกสามอาคารเรียงกัน นี่คือนิคมที่อยู่อาศัยทั่วไป บนหลังคามิเสลิกอปเตอร์สำหรับใช้เฉพาะกิจ จึงสะดวกสบายมากที่สุด ยิ่งกว่านั้น ในสวนขนาด

ใหญ่ที่ล้อมลวดหนามซึ่งห้ามมนุษย์น้ำเข้านั้น มีทั้ง
หุบเขา มีทั้งหินโสโครก ที่ป่าสาหร่ายทะเลต่างๆ
ในวันที่อากาศแจ่มใส ถึงจะไม่มียานอดิเรกสะสมแมลง
ก็อยากชมพระอาทิตย์ที่ส่องแสงยืดยาวอยู่กลางคลื่น ที่
ดูราวกับกระจกไร้แสงสะท้อน โดยมีเครื่องช่วยหายใจ
เอวแขนอยู่บนหลัง หรือไม่ก็ไปปิกนิกกับครอบครัว
โดยถือฉมวกเอาไว้.....แต่อย่างไรก็ตาม ห้องมีราคา
แพงมาก ถ้าไม่ใช่คนที่ได้รับการคุ้มครองพิเศษจาก
รัฐบาลก็ลำบากเหมือนกัน ไม่ใช่ใครอยากมาอยู่แล้ว
จะได้มาตามที่ต้องการ ยิ่งกว่านั้นคนบนบกก็ยังใช้ชีวิต
อยู่ต่อไป มีทั้งโรงไฟฟ้า ทั้งโรงงาน ย่านการค้า ถึงถูก
บีบจากภาวะเงินเฟ้อ และแนวชายฝั่งที่ขยับใกล้เข้ามา
แต่คนทั่วไปก็ใช้ชีวิตอยู่บนบก ถ้าลำบากขึ้นมาก็ออกไป
ทำงานต่างถิ่น ถ้าได้เป็นหัวหน้าฟาร์มปลุสตัวได้
ทะเล ก็น่าจะช่วยอะไรได้บ้าง

(『第四間水期』, (1959) P. 314 -315)

เมื่อเกิดน้ำท่วมโลก คนธรรมดาทั่วไปบาง
ส่วนยังพยายามใช้ชีวิตอยู่บนบกท่ามกลางทรัพยากร
ที่ลดน้อยลง ในขณะที่คนบางกลุ่มที่มีส่วนในการสร้าง
เมืองได้นำ ได้รับโอกาสในการย้ายไปอยู่เมืองแห่งใหม่
ทอดทิ้งคนทั่วไปไว้บนบก ให้เผชิญกับภาวะเงินเฟ้อ
และพื้นที่อยู่อาศัยที่น้อยลงจากน้ำทะเลที่สูงขึ้น เมื่อ
เวลาผ่านไป บนบกไม่มีทั้งโรงไฟฟ้าและทางรถไฟ
มนุษย์บกที่เหลือดำรงชีพอยู่ได้ ด้วยการรับบริจาคจาก
มนุษย์น้ำ ส่วนคนที่อยากย้ายไปอยู่เมืองได้นำ จำเป็น
ต้องได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐบาล เพราะที่อยู่อาศัยได้นำ
มีราคาแพง สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีสถานะทาง
สังคมเหนือกว่าคนทั่วไป ย่อมได้รับความสะดวกสบาย
รวมทั้งสิทธิที่จะรอดชีวิตก่อน คนกลุ่มนี้ นอกจาก
จะแบ่งแยกตัวเองจากมนุษย์บกด้วยกันผ่านฐานะทาง
สังคม เมื่อย้ายไปอยู่ที่เมืองได้นำ มนุษย์บกกลุ่มนี้ยัง
แบ่งแยกตัวเองกับมนุษย์น้ำอีกด้วย

ในตอนแรกมีการแบ่งแยกพื้นที่ระหว่างมนุษย์
บกเดิมกับมนุษย์น้ำ มนุษย์บกที่ลงไปอยู่ได้นำ พวก
เขาแบ่งพื้นที่ไม่ให้มนุษย์น้ำเข้ามาปะปน แต่เมื่อเกิด
เหตุการณ์ที่เด็กมนุษย์บก ใช้นวมอึงเด็กมนุษย์น้ำ
เสียชีวิต และรัฐบาลตัดสินว่าไม่ผิดกฎหมาย อันเป็น
สาเหตุให้เกิดการประท้วงจากมนุษย์น้ำ รัฐบาลจึง
ต้องยอมรับความเท่าเทียมทางกฎหมายระหว่างมนุษย์
บกและมนุษย์น้ำ หลายปีต่อมา มนุษย์น้ำจึงเข้าไปมี
บทบาททั้งด้านกฎหมาย การค้า และอุตสาหกรรมใน
เมืองได้นำมากขึ้น จนกระทั่งมีรัฐบาลของตัวเอง

ช่วงที่มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างมนุษย์บกและ
มนุษย์น้ำ จะมีมนุษย์บกคอยควบคุมสอดส่องไม่ให้
มนุษย์น้ำเข้ามาในพื้นที่ โดยมนุษย์บกจะสวมเครื่อง
ช่วยหายใจ และถือฉมวกเหล็ก เผื่อให้มีผู้บุกรุก แต่
แล้วเมื่อเวลาผ่านไป คนที่ทำหน้าที่เฝ้า ก็ไม่ใช่คนที่
สวมเครื่องช่วยหายใจอีกต่อไป แต่เป็นมนุษย์น้ำที่คอย
ควบคุมดูแลมนุษย์บก เนื่องจากมนุษย์น้ำตัดสินใจว่า
ควรจะอนุรักษ์มนุษย์บก ไว้ในฐานะเผ่าพันธุ์มนุษย์ใน
อดีต

แม้ในตอนแรกมนุษย์บกจะได้รับสิทธิพิเศษ
มีสถานะที่ดูเหนือกว่ามนุษย์น้ำ แต่ในที่สุดแล้วย่อม
เกิดความเปลี่ยนแปลง สิทธิพิเศษของมนุษย์บกเดิม
เริ่มลดน้อยลง กระทั่งถูกมนุษย์น้ำควบคุมและจำกัด
พื้นที่ แสดงให้เห็นว่าสิทธิพิเศษคือสิ่งที่เปลี่ยนแปลง
ผู้ครอบครองไปตามกาลเวลา ไม่ใช่สิ่งที่คนกลุ่มหนึ่ง
จะครอบครองได้ตลอดไป อย่างไรก็ตาม แม้มนุษย์
น้ำจะเป็นอิสระจากการควบคุมของมนุษย์บก แต่ด้วย
โครงสร้างทางสังคมของมนุษย์น้ำนั้น เป็นโครงสร้างที่
กล่าวได้ว่าใช้ควบคุม และไม่มอบอำนาจในการตัดสิน
ใจเลือกให้แก่มนุษย์น้ำด้วยกัน เนื่องจากถึงแม้จะมี
โรงเรียนสำหรับมนุษย์น้ำ แต่ก็เหมือนสถานที่
ฝึกงาน และสถานที่ทำงานของพวกเขาที่มีอยู่ไม่กี่แห่ง
นั่นคือเหมืองแร่ แหล่งน้ำมัน และฟาร์มปลุสตัว นั้น
หมายความว่า เส้นทางชีวิตของมนุษย์น้ำถูกกำหนด

ไว้แล้วแต่แรก ว่าพวกเขามีหน้าที่ทำงาน เพื่อให้
เมืองได้นำสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ และไม่มีสิทธิเลือก
ทำงานอื่น

มนุษย์น้ำรับรู้ถึงความเกี่ยวข้องกับมนุษย์
บกผ่านพิธีกรรม และหนังสือประวัติศาสตร์ โดยใน
หนังสือประวัติศาสตร์สำหรับมนุษย์น้ำมีการเขียนไว้ว่า
มนุษย์บกมีจิตวิญญาณของนักบุกเบิก พวกเขามีความ
กล้าที่จะผจญภัยร่างกายของตัวเองและกลายเป็นมนุษย์
น้ำ มนุษย์น้ำจึงควรที่จะขอบคุณในความกล้าหาญของ
มนุษย์บก แสดงให้เห็นว่าในเมืองได้นำ มีการปลูกฝัง
แนวคิด และรูปแบบสังคมที่ไม่เปิดให้มีการตั้งคำถาม
นั่นคือมนุษย์น้ำต้องเชื่อตามที่หนังสือระบุเอาไว้ และ
มีชีวิตอยู่เพื่อทำงานป้อนทรัพยากรให้แก่เมือง การที่
มนุษย์น้ำอย่างอิริริเกิดความสงสัย ในสิ่งที่ถูกสอนมา
ในหมู่มนุษย์น้ำ จึงเป็นเหมือนการทำทลายความเชื่อ
เดิม แต่การค้นหาคำตอบของเขาโดยการขึ้นมามบนบก
ก็แลกมาด้วยความตาย

ความตายของอิริริ อาจเกิดขึ้นเพื่อสื่อให้เห็น
ว่ามนุษย์ไม่เคยเป็นอิสระจากโครงสร้างทางสังคม แม้
มนุษย์น้ำจะช่วยให้เผ่าพันธุ์มนุษย์ดำรงอยู่ต่อไป แต่
ก็ต้องแลกมากับลักษณะทางกายภาพ ที่ไม่สามารถ
แสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาได้ นอกจากนี้ยังถูก
ปลูกฝังให้มีชีวิตเพื่อทำงาน ถ้าหากต้องการที่จะเป็น
อิสระ นั่นอาจหมายถึงการตาย เพื่อให้หลุดพ้นจาก
โครงสร้างที่ถูกกำหนดไว้ เช่นเดียวกับอิริริ ที่เป็นอิสระ
จากการควบคุมในเมืองได้นำ

การสร้างเมืองได้นำขึ้นนั้น แสดงให้เห็นความ
ไม่เท่าเทียมระหว่างมนุษย์ ที่สะท้อนผ่านวิธีการที่รัฐ
ปฏิบัติกับประชาชนในยามที่เกิดภัยพิบัติ โดยรัฐบาลไม่
ได้สื่อสารกับประชาชนอย่างตรงไปตรงมา แม้มีข้อมูล
เรื่องน้ำทะเลที่สูงขึ้น จนอาจเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมโลก
แต่กลับเลือกปกปิดข้อมูลไว้ ซึ่งรัฐบาลอ้างว่าจะทำให้
เกิดความแตกตื่นและวุ่นวาย และสิ่งที่รัฐบาลทำ คือ
การสนับสนุนนักวิทยาศาสตร์ในการสร้างเมืองได้นำ

อย่างลับๆ จนเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้น พวกเขาจึงย้ายไป
อยู่ได้นำ ใช้วิธีกีดกันคนธรรมดา ด้วยการตั้งราคาที่อยู่
อาศัยได้นำให้มีราคาแพง คนที่จะอยู่ได้คือคนที่รัฐบาล
ให้การคุ้มครองเป็นพิเศษ ดังนั้นจึงมีคนกลุ่มหนึ่ง ที่
จะได้รับสิทธิในการมีชีวิตรอดก่อนคนอื่น เพราะคน
กลุ่มนั้นอาจเป็นเจ้าของที่รัฐ เป็นนักวิจัยที่ครอบครอง
ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หรืออาจเป็นนักธุรกิจที่ครอบ
ครองอำนาจเงิน ส่วนคนธรรมดาทั่วไปจะถูกทิ้งไว้บน
บก ให้เผชิญกับปัญหาที่เกิดจากความล้มเหลวด้าน
การบริหารจัดการของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม เมื่อย้าย
ไปอยู่ได้นำ กลุ่มมนุษย์บกเดิมที่ได้รับสิทธิพิเศษ ก็
ไม่สามารถครอบครองสิทธิพิเศษไว้ได้ตลอดไป จึง
อาจกล่าวได้ว่า อะเบะ โดโบวิพากษ์วิจารณ์ทั้งรัฐบาล
และสภาพสังคมในเวลาเดียวกัน นั่นคือการที่รัฐบาล
เลือกปิดบังเรื่องภัยพิบัติจากประชาชน รวมทั้งยัง
หลีกเลี่ยงที่จะให้ความช่วยเหลือ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง
ความไม่เท่าเทียมระหว่างมนุษย์ ในขณะที่คนธรรมดา
ไม่สามารถหาที่อยู่อาศัยในเมืองได้นำได้ กลุ่มคนที่เข้า
ถึงที่อยู่อาศัยคือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งผู้มีอำนาจ
ทางเศรษฐกิจ อีกทั้งอะเบะ โดโบยังใช้สภาพสังคม
ของมนุษย์น้ำ มาวิจารณ์สภาพสังคม ซึ่งมีโครงสร้าง
ที่ควบคุมมนุษย์ให้คิดและรู้สึก รวมทั้งมีเป้าหมายไปใน
แนวทางเดียวกัน โดยทุกคนมีหน้าที่ทำงานเพื่อป้อน
ผลผลิตให้แก่รัฐ

7. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาบทบาทของเมืองได้นำ แสดง
ให้เห็นถึงทัศนะเชิงลบของอะเบะ โดโบที่มีต่อ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งทัศนะเชิงลบที่
มีต่อความไม่เท่าเทียมในสังคม ในด้านทัศนะต่อ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น เห็นได้จากการที่
มนุษย์น้ำ ซึ่งผ่านกระบวนการตัดต่อพันธุกรรม แม้
จะสามารถอยู่ได้นำได้ แต่กลับขาดความสามารถใน
การแสดงอารมณ์ และไม่สามารถรับรู้สิ่งรอบตัวในเชิง

ศิลปะได้ มีชีวิตอยู่เพื่อทำตามหน้าที่ นั่นคือการทำงาน เพื่อให้เมืองได้นำสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ส่วนด้านความไม่เท่าเทียมในสังคมนั้น เห็นได้จากการที่คนกลุ่มหนึ่ง อย่างนักวิทยาศาสตร์ รัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้มีบทบาททางธุรกิจ มีสิทธิที่จะได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติ รวมทั้งได้สิทธิในการย้ายไปอยู่ได้น้ำก่อนคนทั่วไป ในขณะที่คนซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่มนั้น จำเป็นต้องอาศัยอยู่บนบก เผชิญกับน้ำที่ท่วมสูงขึ้น ทรัพยากรมีน้อยลง หนทางที่คนบนบกจะเอาตัวรอดได้ คือการไปทำงานที่ใช้แรงงานให้เมืองได้น้ำ

ผลงานของอะเบะ โคโบนั้น แม้จะเขียนในปี ค.ศ. 1958 แต่เนื้อหาที่กล่าวถึงผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อมนุษย์ ภัยพิบัติที่เกิดจากความผิดปกติของสภาพแวดล้อม ตลอดจนการรับมือของรัฐ ล้วนเป็นประเด็นที่ยังเป็นที่พูดถึงแม้ในปัจจุบัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ผลงานของอะเบะ โคโบมีความทันสมัย และผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้ จะมีประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาผลงานของอะเบะ โคโบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Abe Kobo. (1959). *Daiyonkanpyouki*. Tokyo: Shinchosha. (in Japanese)
- Abe Kobo. (1991). *Shi ni isogu kujiratachi*. Tokyo: Shinchosha. (in Japanese)
- Bolton, C. (2009). *Sublime Voices The fictional science and scientific fiction of Abe Kobo*. Cambridge, Mass.: Harvard University Asia Center.
- Hidegori Somatani. (2014). Abe Kobo daiyonkanpyouki-ron: SF kasetu gurotesuku. *Nihon bungei kenkyuu*, 66(1), 135 -156. (in Japanese)
- Toba Kouji. (1997). Abe Kobo “daiyonkanpyouki”: mizu no naka no kakumei. *kokubungaku kenkyuu*, 123, 106 - 116. (in Japanese)
- Nagayama yasuo. (2009). *Nihon SF seishin-shi*. Tokyo: Kawade bukkusu. (in Japanese)
- Nakano Kazunori. (2011). Yogen = kenryoku: Abe Kobo “daiyonkanpyouki”-ron. *kindai bungaku ronshuu*, 37, 115 -129. (in Japanese)
- Son-yun Yi. (2016). *21seiki ni Abe Kobo o yomu: mizu no bouryokusei to ryuudousuru sekai*. Tokyo: Bensei Shuppan. (in Japanese)
- Tanaka, M. (2014). *Apocalypse in contemporary Japanese science fiction*. New York: Palgrave Macmillan.

Received: 5 / 5 / 2563

Revised: 7 / 7 / 2563

Accepted: 9 / 7 / 2563